

Kwartaalbericht

Vlaamse arbeidsmarkt

April 2024

In dit kwartaalbericht nemen we poolshoogte van de recentste stand van zaken van de Vlaamse arbeidsmarkt op vlak van werkzaamheid en werkloosheid, tewerkstelling en sectoren, en vacatures en krapte. Dit kwartaalbericht wordt vooral getekend door een verhaal van stabilisatie. De Vlaamse arbeidsmarkt presteert nog steeds sterk, maar de werkzaamheidsgraad plafonneerde het afgelopen jaar wel. Ook de werkloosheidsgraad blijft op een erg laag niveau hangen en de loontrekkende tewerkstelling stabiliseerde zowel in koppen als in voltijdse equivalenten.

Niet alles blijft echter bij het oude: het aantal werkzoekenden zonder werk toont nog steeds een positieve jaargroei, waarbij er nu ook bij uitkeringsgerechtigden niet langer sprake is van een dalende tendens. Daarenboven koelt de vacaturemarkt verder af, en is er een verdere terugval van de uitzendarbeid. Desalniettemin wordt de Vlaamse arbeidsmarkt nog steeds geconfronteerd met grote krapte.

Werkzaamheid & werkloosheid

Het jaar 2023 werd afgesloten met een **werkzaamheidsgraad** van 76,8%, wat een verdere stabilisatie en zelfs een lichte daling van het trendniveau betekende (-0,1 procentpunt (ppt) op kwartaalbasis). Tussen 2022 en 2023 bleef de werkzaamheidsgraad vrijwel stabiel, met slechts een toename van +0,1 procentpunt op jaarbasis. In België was er een beperkt hogere groei, met een toename van +0,2 procentpunt tot 72,1%. Ondertussen groeide het EU-27-gemiddelde met +0,8 procentpunt tot 75,4%, zodat de kloof met het Belgische niveau terug iets verder werd uitgediept.

Wanneer we kijken naar de verschillende achtergrondkenmerken vinden we de meest uitgesproken werkzaamheidstoenames terug bij groepen die we vaak als eerder kwetsbaar beschouwen: de 55-plussers, de kortgeschoolden (beiden +1,3 ppt op jaarbasis), personen met een migratieachtergrond (+0,9 ppt) en personen met een arbeidshandicap (+0,8 ppt). In tegenstelling tot de stijgingen die we bij deze kwetsbare groepen zien, daalt de werkzaamheidsgraad bij de 25- tot 54-jarigen van 87,1% tot 86,7% (-0,4 ppt).

Sinds het tweede kwartaal van 2022 blijft het trendniveau van de **werkloosheidsgraad** kwartaal na kwartaal nage-

noeg ongewijzigd. Het jaar 2023 eindigt zo opnieuw op een historisch laag niveau van 3,3%. Ook de werkloosheidskloof met het Belgisch gemiddelde blijft stabiel; in het vierde kwartaal van 2023 bedraagt deze 2,2 procentpunt, perfect in lijn met het gemiddelde van de laatste 20 maanden (-2,3 ppt).

Deze stabiliteit wordt echter niet in alle achtergrondkenmerken weerspiegeld. Vooral bij personen met een migratieachtergrond is er een sterke daling ten opzichte van het voorgaande jaar. Met een werkloosheidsgraad van 7,1% ligt deze groep maar liefst 1,5 procentpunt lager dan een jaar eerder (8,7%). Aan de andere kant van het spectrum bevinden zich de 15- tot 24-jarigen. Gedurende 2023 is de werkloosheidsgraad van deze groep gestaag gestegen tot 11,8%, wat resulteert in een positieve jaargroei van +0,8 procentpunt aan het einde van het jaar.

Het aantal **werkzoekenden zonder werk** (wzw) legt nu al 17 maanden een positieve jaargroei voor. Sinds oktober 2023 zien we echter dat de grootte van deze jaargroei kleiner aan het worden is. In maart 2024 werd afgeklopt op 208 538 wzw, bijna 20 000 wzw meer dan een jaar eerder. Enkel bij de 55-plussers (-2,1%), personen met een arbeidsbeperking (-2,9%) en wie langer dan twee jaar werkloos is (-4,3%) constateren we een daling in het voortschrijdende gemiddelde. De sterkste groei valt te

bespeuren bij wie minder dan één jaar (+22,7%) of één tot twee jaar werkloos is (+19,6%) en vooral bij personen met een migratieachtergrond (+31,0%).

Deze toename is voornamelijk het gevolg van een sterkere instroom van nieuwe werkzoekenden. Het gaat hierbij bijna volledig om een toename van verplicht ingeschrevenen die voorheen tot de niet-beroepsactieven werden gerekend (+25,7% op jaarbasis). De werkzoekenden met een uitkeringsaanvraag bleven zelfs tussen april 2021 en 1 januari 2024 steeds een negatieve jaargroei voorleggen. In februari en maart is er wel ook voor het eerst sinds maart 2021 een (minimale) positieve jaargroei van +0,1%.

In 2023 stroomde gemiddelde 8,3% van de wzw per maand uit naar werk. De **uitstroom naar werk** ligt daarmee bijna een volledig procentpunt lager dan in 2022 (-0,9 ppt). De sterkste daling in uitstroom naar werk werd waargenomen bij mensen die minder dan één jaar werkloos zijn (-2,4 ppt) en bij de min-25-jarigen (-2,1 ppt). Alleen bij de 55-plussers was er een lichte toename in het uitstroompercentage, van 3,1% naar 3,2%, hoewel dit nog steeds erg laag ligt.

[Naar de cijfers: werkzaamheid en werkloosheid >](#)

Tewerkstelling & sectoren

Tussen het derde en het vierde kwartaal van 2023 was er een lichte daling van de Vlaamse **loontrekkende tewerkstelling** met zo'n 5300 personen (-0,2%). De jaar-op-jaar vergelijking met het vierde kwartaal van 2022 toont evenwel een lichte stijging met zo'n 5800 personen (+0,2%). De tewerkstelling uitgedrukt in voltijds equivalenten zit dan weer op exact hetzelfde niveau als een jaar geleden (+0,0%).

De administratieve tewerkstellingscijfers op sectorniveau lopen een kwartaal achter op de algemene tewerkstellingscijfers van hierboven. Bekijken we sectorevoluties uitgedrukt in koppen, dan zien we dat in het derde kwartaal van 2023 de loontrekkende tewerkstelling in de secundaire sector (industrie, bouw en energie) gedaald is ten opzichte van het derde kwartaal van 2022 (-0,6%). In de tertiaire sector (commerciële diensten) kennen we nog net een positieve evolutie (+0,1%), terwijl de quartaire

sector (publieke diensten) een tewerkstellingsgroei van +0,9% laat optekenen.

Opgesplitst naar subsector laat de sector 'onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging' (waaronder ook de dienstenchequetewerkstelling valt) de grootste procentuele jaar-op-jaar stijging van de tewerkstelling optekenen in het derde kwartaal van 2023, met een toename van +4,2%. Daarna volgen de informaticasector (+2,8%), consultancy (+2,4%), logistiek (+1,8%) en openbare besturen (+1,7%).

De sterk door COVID-19 getroffen horeca en toerisme kent een procentuele jaar-op-jaar stijging van de tewerkstelling met +0,8%. Ze lijkt zo gestaag te groeien naar haar pre-COVID-19-niveau. Ten opzichte van het laatste kwartaal van 2019 gaat het nog om een daling van -1,0%.

De uitzendsector laat met -6,6% de grootste jaar-op-jaar daling van de tewerkstelling optekenen in het derde kwartaal van 2023. Ook de vervaardiging van transportmiddelen (-4,1%), de klein- en groothandel (respectievelijk -2,3% en -0,3%), de bouw (-0,3%) en de chemie (-0,3%) kenden tewerkstellingskrimp.

Bij de maatschappelijke diensten zagen we eveneens een lichte daling van de tewerkstelling (-0,1%). In het onderwijs en de gezondheidszorg – twee andere belangrijke publieke dienstensectoren – nam het aantal loontrekkenden nog wel toe met respectievelijk +1,5% en +1,2%.

[Naar de cijfers: tewerkstelling en sectoren >](#)

Vacatures en krapte

In maart 2024 telde de Vlaamse arbeidsbemiddelingsdienst VDAB 26 474 **ontvangen vacatures**. Dat is opnieuw een daling ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder: er zijn -16,3% minder vacatures ontvangen. Dit is de voortzetting van een evolutie van negatieve percentages die reeds lange tijd gaande is. Al sinds juli 2022 ontvangt VDAB minder vacatures in vergelijking met een jaar eerder. Het vacaturelandschap kende in de jaren 2021 en 2022 weliswaar een periode van absolute hoogconjunctuur. Zo is er ten opzichte van maart 2019 wel nog steeds een toename in het aantal ontvangen vacatures (+4,8%). De negatieve evolutie op jaarbasis wisselt overheen de verschillende maanden van het eerste kwartaal: -7,2% in januari, -12,9% in februari en tot slot -16,3% in de meest recente maand.

Ook in de laatste twaalf maanden (februari 2023-maart 2024) gaat het om minder vacatures dan in de periode van twaalf maanden daarvoor. Met in totaal 317 422, oftewel een krimp van -13,5%, daalt het voortschrijdend gemiddelde van het aantal vacatures gemeld aan de VDAB (gemeten over de voorbije twaalf maanden) al twee jaar, met negatieve percentages vanaf februari 2023. De grootte van deze daling blijft de voorbije maanden weliswaar redelijk constant. Net zoals in de eerdere kwartaalberichten worden voornamelijk voor jobs die enige ervaring vereisen (-14,8%), jobs met ervaring (-16,1%) en jobs voor kortgeschoolden (-17,5%) minder vacatures ontvangen. Echter, alle gerapporteerde groepen worden geconfronteerd met een krimp, en dit al sinds maart 2023.

Bij de tien grootste sectoren (in aantal werknemers) is er slechts één sector die meer vacatures meldt in de voorbije twaalf maanden in vergelijking met dezelfde periode een jaar eerder: met een opvallende groei van +116,3% zitten de vacatures bij de sector 'uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling' in de lift. Bij de overige negen sectoren schommelt de evolutie tussen -1,3% ('Openbaar besturen') en -36,6% ('Informatie, media en telecom'). Ongeveer een jaar geleden was de sector van uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling nog het "kneusje van de klas" als regelmatige hekkensluis, maar daar kwam in juli 2023 verandering in toen het als enige sector positieve groeicijfers kon voorleggen. Sindsdien gaat het in stijgende lijn, met februari 2024 als uitschieter (+141,9%). De evolutie op basis van VDAB-cijfers in deze sector wijkt af van de evolutie op basis van de Federgon-index, vermoedelijk omdat jobs in de sector 'uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling' voorheen minder bij VDAB werden geplaatst dan nu het geval is.

Net zoals in het vorige kwartaalbericht vertoont het aantal **openstaande vacatures** negatieve groeicijfers en dit in elk opzicht: -0,8% op maandbasis, -12,4% op jaarbasis en -13,3% op basis van het trendniveau (voorbije twaalf maanden). Er kan geen halt toegeroepen worden aan de dalende trend die in november 2023 werd ingezet. Met een totaal van 65 130 in maart 2024 scheert het aantal openstaande vacatures nog altijd hoge toppen in historisch opzicht, maar komt het wel niet meer in de buurt van de recordaantallen van 80 000 en meer openstaande vacatures uit de periode maart-september 2022.

De **spanningsratio** vertoont opnieuw een lichte ontspanning in maart 2024 met 2,4 werkzoekenden zonder werk in bemiddeling per openstaande vacature. Sinds het begin van 2023 (1,8) is er sprake van een trage maar gestage toename van deze indicator. Met een zeer kleine pool aan potentiële kandidaten per vacature blijft het voor werkgevers weliswaar erg moeilijk om geschikt personeel te vinden. In historisch perspectief is een algemene spanningsindicator van 2,4 namelijk nog altijd zeer laag.

Naar de cijfers: vacatures en krapte >

Ruben De Smet
Ines Penders
Boie Neefs
Sarah Vansteenkiste
Steunpunt Werk